

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020107

DOM
2022-05-25
Stockholm

Mål nr
PMT 9573-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens dom 2021-06-29 i mål nr PMT 16282-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Speed Identity Aktiebolag, 556082-7551
Slakthusgatan 9
121 62 Stockholm

Ombud: Advokaten Björn Bergström
Ramberg Advokater KB
Box 3137
103 62 Stockholm

Motpart

Migrationsverket
601 70 Norrköping

Ombud: Verksjuristerna Henrik Karlsson och Stefan Råhlander
Migrationsverket
Rättsenheten
Box 3081
200 22 Malmö

SAKEN

Upphovsrättsintrång m.m.

DOMSLUT

(Se nästa sida.)

Dok.Id 1793677

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00		måndag – fredag 09:00–16:30
E-post: svea.hovratt@dom.se www.patentochmarknadsoverdomstolen.se				

1. Patent- och marknadsöverdomstolen fastställer Patent- och marknadsdomstolens domslut.
 2. Speed Identity Aktiebolag ska ersätta Migrationsverket för rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen med 14 250 kr avseende arbete jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för Patent- och marknadsöverdomstolens dom till dess betalning sker.
-

YRKANDEN M.M.

Speed Identity Aktiebolag (Speed Identity) har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska bifalla käromålet.

Migrationsverket har bestritt ändring av Patent- och marknadsdomstolens dom.

Båda parter har yrkat ersättning för rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Patent- och marknadsöverdomstolen har med stöd av 3 kap. 1 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar och 50 kap. 13 § andra stycket 2 rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

PARTERNAS TALAN OCH UTREDNINGEN

Parterna har i Patent- och marknadsöverdomstolen åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i Patent- och marknadsdomstolen.

Speed Identity har i tillägg till sin rättsliga argumentation anfört att avgörandet NJA 2021 s. 643, som meddelats efter bolagets överklagande, ger stöd för vad bolaget har anfört nämligen att ett upphandlat avtal har särdrag som skiljer ett sådant avtal från ett avtal som ingåtts mellan två parter utan tillämpning av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Parternas avtal kan inte ges innebörden att Migrationsverket för evig tid får möjligheten att använda Speed Identitys programvaror utan att utge någon ersättning. En sådan möjlighet, som inte uttryckts tydligt vare sig före eller under upphandlingen eller i samband med avtalstecknandet, är en orimlig konsekvens. En sådan tolkning medför även att parternas avtal övergår från att vara ett avtal som baseras på att Speed Identity utför löpande tjänster åt Migrationsverket, till att i stället vara ett avtal om köp av hela lösningen. Något sådant syfte har inte angivits i upphandlingen.

Utredningen är densamma i Patent- och marknadsöverdomstolen som i Patent- och marknadsdomstolen.

DOMSKÄL

Frågan om parternas avtal har förlängts (förstahandsyrkandet)

Högsta domstolen har i fråga om tolkning av upphandlade ramavtal framhållit att upphandlingslagstiftningen och dess ändamål är en naturlig utgångspunkt för en tolkning och utfyllnad av ramavtal (se NJA 2021 s. 643 p. 13.) Enligt Högsta domstolen får en tolkning och utfyllnad av ett ramavtal utgå från en helhetsbedömning av avtalet och dess syfte efter beaktande av dess upphandlingsrättsliga sammanhang. Tolkningsen bör harmoniera med avtalet i övrigt och utgå ifrån att ett avtal ska fylla en förnuftig funktion och utgöra en rimlig reglering av parternas intressen. I sista hand kan mera generella principer för att fastställa avtalsinnehållet användas, t.ex. den s.k. oklarhetsregeln. (Se NJA 2021 s. 643 p. 14.)

Det är ostridigt att det aldrig skedde någon skriftlig förlängning av parternas avtal. Speed Identity har i stället gjort gällande att avtalet – som förutom immateriella rättigheter till programvara samt leverans och installation även omfattade support och underhåll avseende den anskaffade utrustningen – förlängdes genom att Migrationsverket fortsatte att använda bolagets programvaror även efter den ursprungliga avtalstidens slut.

Som Patent- och marknadsdomstolen redogjort för kan konkludenta handlingar inte utan vidare få som effekt att parter anses ha kommit överens om att frånfalla ett avtalat skriftkrav. Om båda parter inrättat sig efter en ordning som avviker från vad som har avtalats bör dock detta leda till att en bindande konkludent överenskommelse föreligger trots att skriftkravet inte har efterlevts. (Se NJA 2015 s. 186 p. 10.) Mot bakgrund av att det är en grundläggande princip i upphandlingslagstiftningen att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-

diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt (se 4 kap. 1 § LOU) måste utrymmet för konkludenta avvikelser från ett avtalat skriftkrav anses vara än mer begränsat vid upphandling av ramavtal.

Redan med hänsyn till avtalets upphandlingsrättsliga sammanhang anser Patent- och marknadsöverdomstolen att Speed Identity saknat befogad anledning att tro att avtalsförlängning uppkommit genom Migrationsverkets fortsatta användning av programvaran. Därutöver kan domstolen, likt underinstansen, konstatera att Speed Identity inte ens påstått att Migrationsverket efter den ursprungliga avtalstidens utgång har fortsatt att nyttja avtalets övriga delar om support och underhåll.

Mot denna bakgrund instämmer Patent- och marknadsöverdomstolen i Patent- och marknadsdomstolens bedömning att Speed Identity inte har visat att avtalet har förlängts.

Frågan om upphovsrättsintrång (andrahands- och tredjehandsyrkandet)

I fråga om de rättsliga utgångspunkterna avseende upphovsrättsintrång ansluter sig Patent- och marknadsöverdomstolen till vad Patent- och marknadsdomstolen har anfört på s. 29 i sin dom.

Speed Identity har i andra och tredje hand anfört att Migrationsverket gjort sig skyldigt till upphovsrättsintrång i form av olovlig exemplarframställning av bolagets programvara. Migrationsverket har invänt att verket enligt parternas avtal även efter avtalstidens utgång har förfoganderätt utan tidsbegränsning till programvarorna och att verket inte har gjort något upphovsrättsligt intrång. Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att ett sådant förfogande som exemplarframställning utgör, förutsätter rättighetshavarens medgivande. Frågan är således om parternas avtal medför att Speed Identity lämnat ett medgivande till förfogandet som bolaget fortfarande är bundet av. Denna fråga måste bedömas med utgångspunkt i parternas avtal, som alltså ingåtts efter en avslutad upphandlingsprocess.

I fråga om tolkningen av avtalsvillkoret i punkten 4.8 jämfört med punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget, vars ordalydelse framgår av underinstansens dom, ansluter sig Patent- och marknadsöverdomstolen till Patent- och marknadsdomstolens bedömning att de båda bestämmelserna inte är motstridiga, utan att de kompletterar varandra. Efter att Speed Identity tilldelats kontraktet, har parterna alltså avtalat att Migrationsverket förvärvar fullständig ägande- och förfoganderätt till Speed Identitys immateriella rättigheter samt till metoder, vilka upp- eller tillkommit eller införskaffats för Migrationsverkets räkning i samband med utförande av uppdrag.

När det gäller nyttjanderätt till programvaror har Migrationsverket i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget klart uttryckt sin vilja att anskaffa en i tiden obegränsad nyttjanderätt till programvaran i respektive kontroll-PC. Denna vilja har även kommit till uttryck i punkten 4.5.10.1 i förfrågningsunderlaget som anger att pris per styck för biometristationerna ska anges i prisbilagan och att licenskostnad för ingående programvara ska ingå. Speed Identity har därefter svarat jakande på villkoret i punkten 4.4.12.1 och lämnat de efterfrågade prisuppgifterna i prisbilagan. Det framgår dessutom, som Patent- och marknadsdomstolen påpekat, uttryckligen i punkten 2.8 i avtalet att det i prisbilagan anges pris per styck för biometristationer och att licenskostnad för ingående programvara ska ingå.

Mot denna bakgrund står det enligt Patent- och marknadsöverdomstolen klart att parternas avtal innebär att Migrationsverket erhållit en i tiden obegränsad rätt att använda samtliga de programvaror som finns installerade i de kontroll-PC som ingår i de av verket förvärvade biometristationerna samt att Speed Identity fått ersättning för upplåtelsen av denna nyttjanderätt i form av en engångssumma för respektive biometristation och passläsare. Detta innebär att det fortfarande föreligger ett bindande medgivande från Speed Identitys sida avseende Migrationsverkets användning av programvarorna, innefattande exemplarframställning, som därmed inte utgör intrång i de immateriella rättigheter som Speed Identity fortfarande innehar. Speed Identitys påstående att tredje part innehar upphovsrätten till vissa programvaror föranleder ingen annan bedömning.

Slutsatser

Patent- och marknadsöverdomstolen har bedömt att Speed Identity inte har visat vare sig att avtalet har förlängts eller att Migrationsverket har gjort intrång i bolagets upphovsrätt. Speed Identitys överklagande föranleder alltså ingen ändring i sak och Patent- och marknadsdomstolens domslut ska därmed stå fast.

Rättegångskostnad

Vid denna utgång ska Speed Identity ersätta Migrationsverkets rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen. Migrationsverket har yrkat ersättning med 14 250 kr avseende arbete. Om beloppet råder inte tvist.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens domar inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen om patent- och marknadsdomstolar). Denna dom får därför inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Ihrfelt, Eva Edwardsson, referent, och Sara Ulfsdotter samt tf. hovrättsassessorn Bror Aili.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Patent- och marknadsdomstolen

DOM
2021-06-29
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
PMT 16282-20

PARTER

Kärande

Speed Identity Aktiebolag, 556082-7551
Slakthusgatan 9
121 62 Johanneshov

Ombud: Advokaten Björn Bergström
Ramberg Advokater KB
Box 3137
103 62 Stockholm

Svarande

Migrationsverket, 202100-2163
601 70 Norrköping

Ombud: Verksjuristerna Henrik Karlsson och Stefan Råhlander
Migrationsverket, Rättsenheten
Box 3081
200 22 Malmö

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsdomstolen lämnar käromålet utan bifall.
2. Speed Identity Aktiebolag ska ersätta Migrationsverket för rättegångskostnad med 340 275 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.

BAKGRUND

Migrationsverket genomförde under 2015–2016 en upphandling avseende s.k. biometristationer och passläsare (upphandlingen). En biometristation är en fysisk produkt där olika biometriska värden (t.ex. fingeravtryck) kan fångas upp i syfte att säkerställa identiteten hos en person samt utfärda identitetshandlingar.

Biometristationen består av utrustning för att fånga de biometriska värdena, samt av olika programvaror som bearbetar, förädlar och kvalitetssäkrar dessa värden.

Programvarorna är installerade i till biometristationerna tillhörande kontroll-PC:s.

Passläsarna utgör tillbehör till biometristationerna och upphandlades genom en tilläggsupphandling.

Speed Identity Aktiebolag (Speed), som var en av anbudsgivarna i upphandlingen, tilldelades kontraktet och ett avtal tecknades mellan parterna (avtalet). Avtalet ingicks den 13 maj 2016 med en initial avtalstid till och med den 31 december 2019, med möjlighet för Migrationsverket att förlänga avtalet i 12 plus 12 månader.

Speed har med anledning av avtalet levererat 256 biometristationer och 180 passläsare till Migrationsverket. Programvarorna i respektive tillhörande kontroll-PC, som följer med biometristationerna, är skyddade av upphovsrätt. Speed innehar upphovsrätten till sina programvaror. Migrationsverket använder alltså biometristationerna och passläsarna, inklusive programvarorna däri.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Speed har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska

i första hand, förplikta Migrationsverket att till Speed betala 11 202 000 kr inklusive mervärdesskatt jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen per datum enligt följande

- på 700 125 kr från den 2020-02-21,
- på 700 125 kr från den 2020-03-16,

- på 700 125 kr från den 2020-04-14,
- på 700 125 kr från den 2020-05-15,
- på 700 125 kr från den 2020-06-14,
- på 700 125 kr från den 2020-07-15,
- på 700 125 kr från den 2020-08-14,
- på 700 125 kr från den 2020-09-14,
- på 700 125 kr från den 2020-10-14,
- på 700 125 kr från den 2020-11-14,
- på 700 125 kr från den 2020-12-14,
- på 700 125 kr från den 2021-01-14,
- på 700 125 kr från den 2021-02-15,
- på 700 125 kr från den 2021-03-15,
- på 700 125 kr från den 2021-04-15, och
- på 700 125 kr från den 2021-05-15,

allt till dess full betalning sker.

i andra hand, förplikta Migrationsverket att till Speed utge skälig ersättning med 10 529 880 kr inklusive mervärdesskatt jämte ränta enligt 6 § räntelagen per datum enligt följande

- på 658 117,50 kr från den 2020-02-21,
- på 658 117,50 kr från den 2020-03-16,
- på 658 117,50 kr från den 2020-04-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-05-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-06-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-07-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-08-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-09-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-10-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-11-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-12-14,

- på 658 117,50 kr från den 2021-01-14,
- på 658 117,50 kr från den 2021-02-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-03-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-04-15, och
- på 658 117,50 kr från den 2021-05-15,

allt till dess full betalning sker.

i tredje hand, förplikta Migrationsverket att till Speed utge skälig ersättning med 10 529 880 kr inklusive mervärdesskatt jämte ränta enligt 6 § räntelagen per datum enligt följande

- på 658 117,50 kr från den 2020-02-21,
- på 658 117,50 kr från den 2020-03-16,
- på 658 117,50 kr från den 2020-04-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-05-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-06-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-07-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-08-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-09-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-10-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-11-14,
- på 658 117,50 kr från den 2020-12-14,
- på 658 117,50 kr från den 2021-01-14,
- på 658 117,50 kr från den 2021-02-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-03-15,
- på 658 117,50 kr från den 2020-04-15, och
- på 658 117,50 kr från den 2021-05-15,

allt till dess full betalning sker.

Migrationsverket har bestritt käromålet i dess helhet. Kapitalbeloppet enligt förstahandsyrkandet har vitsordats som skäligt i och för sig. Inget belopp har kunnat

vitsordas som skäligt i och för sig såvitt avser andrahands- och tredjehandsyrkandet. Sättet att beräkna ränta har vitsordats som skäligt i och för sig avseende samtliga yrkanden.

Båda parter har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER

Speed

Förstahandsyrkandet

Speed och Migrationsverket har i avtalet överenskommit om köp, service och underhåll avseende biometristationer och passläsare. För att fortsätta använda Speeds programvaror i enlighet med avtalet krävs ett giltigt avtal. Genom att Migrationsverket har fortsatt att använda Speeds programvaror i enlighet med avtalet efter den ursprungliga avtalstiden har avtalet förlängts. En förlängning av avtalet har skett oaktat kravet på skriftlig överenskommelse. Migrationsverkets betalningsskyldighet avser den ersättning Speed är berättigad till enligt avtalet och som Migrationsverket inte har betalat.

Andrahandsyrkandet

Nyttjanderätten till programvarorna förutsätter giltigt avtal. För det fall domstolen finner att ett avtal inte föreligger mellan parterna, har Migrationsverket inte några rättigheter att använda de programvaror som levererats med biometristationerna och passläsarna. Migrationsverket har därmed i vart fall gjort sig skyldigt till intrång i Speeds programvaror. Speed har därför rätt till skälig ersättning för intrånget enligt 54 § första stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen).

Migrationsverket gör intrång i Speeds rättigheter genom att framställa exemplar av programvarorna. Varje gång Migrationsverket använder en biometristation eller passläsare sker ett otillåtet utnyttjande genom att Migrationsverket då nyttjar programvara utöver de anpassningar som gjorts till Migrationsverkets system och som Migrationsverket har rätt till.

Tredjehandsyrkandet

Migrationsverket har under alla omständigheter inte rättigheter till mer än den mellanvara som ingår i den kontroll-PC som medföljer respektive biometristation. Då Migrationsverket därmed inte har några rättigheter till övriga programvaror har Migrationsverket gjort sig skyldigt till intrång i övriga programvaror. Migrationsverket har genom detta intrång orsakat Speed ekonomisk skada som består i intrånget i Speeds rättigheter. Speed har därmed rätt till skälig ersättning för intrånget enligt 54 § första stycket upphovsrättslagen.

Migrationsverket gör intrång i Speeds rättigheter genom att framställa exemplar av de övriga programvarorna. Varje gång Migrationsverket använder en biometristation eller passläsare sker ett otillåtet utnyttjande genom att Migrationsverket då nyttjar övrig programvara utöver den mellanvara som Migrationsverket har rätt till.

Migrationsverket

Förstahandsyrkandet

Avtalet mellan Migrationsverket och Speed har inte förlängts, varför det inte föreligger något giltigt avtal mellan parterna.

Det yrkade beloppet vitsordas dock som skäligt i och för sig.

Andrahands- och tredjehandsyrkandet

Migrationsverket har inte begått intrång i de av Speed levererade programvarorna. Migrationsverket har genom avtalet erhållit nyttjanderätt till programvarorna även efter avtalstiden.

Under alla omständigheter bestrider Migrationsverket att yrkade belopp utgör skälig ersättning.

UTVECKLING AV TALAN

Speed

Förstahandsyrkandet

Migrationsverkets användning av biometristationerna och passläsarna tillsammans med programvarorna som är installerade i kontroll-PC:n inne i biometristationerna förutsätter ett giltigt avtal med Speed gällande nyttjandet, eller att Migrationsverket har förvärvat rätten att använda programvarorna utan ytterligare ersättning.

Speed och Migrationsverket har haft en pågående avtalsrelation avseende tillverkning och hantering av samma slags biometristationer och innehåll alltsedan 2006. Speed tilldelades det nu aktuella avtalet 2016. Avtalet gällde inledningsvis till och med den 31 december 2019. Migrationsverket hade möjlighet att förlänga avtalet med 12 plus 12 månader, dvs. som längst till och med den 31 december 2021. Mot bakgrund av avtalets syfte och utformning i kombination med Migrationsverkets agerande under tidigare och nuvarande avtal föreligger alltså ett giltigt avtal även om Migrationsverket inte har gjort en aktiv förlängning av avtalet. Migrationsverket har inte erlagt någon betalning enligt avtalet. Den ersättning Speed har rätt till har ökat allteftersom användningen har löpt på. Användningen pågår fortfarande.

Speed levererade under den inledande avtalsperioden 256 biometristationer och 180 passläsare. Under 2019 meddelade Migrationsverket att myndigheten inte avsåg att förlänga avtalet men att myndigheten ändå skulle fortsätta nyttja biometristationerna och programvarorna. Speed meddelade Migrationsverket att ett fortsatt nyttjande skulle innebära att avtalet förlängdes och att Migrationsverket under alla omständigheter inte hade rätt att fortsätta nyttja programvarorna utan ett giltigt avtal. Speed har även skickat fakturor till Migrationsverket allteftersom myndigheten har fortsatt nyttja utrustningen. Samtliga fakturor har bestritts.

Avtalet har ingåtts efter en offentlig upphandling som genomfördes öppet, dvs. det underlag som Migrationsverket lade fram var det som Speed gav anbud på. Det fanns inget utrymme för förhandling eller dialog. Migrationsverket har vid utgången av tidigare avtal alltid agerat på så sätt att Migrationsverket har förlängt avtalet genom att antingen nyttja den förlängningsoption som funnits eller tecknat ett särskilt avtal om nyttjande samt service, support och underhåll. Migrationsverket har således tidigare alltid haft ett giltigt avtal med Speed under den tid som utrustningen har använts. Speed hade därför, när anbudet lämnades, inte skäl att tolka avtalet på annat sätt än att innebörden och tillämpningen skulle vara densamma som vid tidigare avtal. Om Speed hade förstått den tolkning som Migrationsverket nu gör gällande hade Speeds anbud och priser varit väsentligt annorlunda.

Avtalets syfte har varit att det ska finnas ett giltigt avtal så länge som biometristationerna och passläsarna används. Det framgår även av avtalet att de immateriella rättigheter som Migrationsverket erhåller ägande- och förfoganderätt till är inskränkta till att avse dem som särskilt utvecklats för myndighetens räkning. Kravet i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget – att Migrationsverket ska ges en fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning vad avser den i kontroll-PC:n installerade programvaran – innebär inte en oinskränkt rätt att använda Speeds utrustning på sätt som Migrationsverket själv vill. Migrationsverket har av budgetskäl skapat en tolkning av avtalet i efterhand, som strider mot det syfte myndigheten hade

med avtalet vid dess tillkomst. Migrationsverkets agerande att fortsätta nyttja utrustningen utan att förlänga avtalet är därmed i strid med avtalets syfte och innehåll.

Av avtalets ordalydelse framgår även att Migrationsverket har rätt till, men inte är skyldigt, att förlänga avtalet. Migrationsverkets tidigare agerande och tillämpning av tidigare avtal innebär dock en inskränkning av möjligheterna enligt avtalet. Om Migrationsverket inte förlänger avtalet så måste myndigheten antingen upphandla biometristationer på nytt eller sluta använda dessa. Genom att fortsätta använda de biometristationer och passläsare som omfattas av avtalet har Migrationsverket använt den option som ingår i avtalet och som innebär en förlängning av avtalet. Detta har skett trots att Migrationsverket inte har förlängt avtalet i enlighet med skriftlighetskravet i avtalet.

Enligt avtalet, och efter uppräknings om 4,7 procent, ska vid en förlängning av avtalet ersättning utgå med 25 200 kr per biometristation och år, jämte mervärdesskatt, samt 1 500 kr per passläsare och år, jämte mervärdesskatt. Baserat på det antal biometristationer och passläsare som levererats uppgår totalbeloppet per månad därmed till 700 125 kr, varav 140 025 kr avser mervärdesskatt.

Andrahandsyrkandet

Om inget avtal föreligger mellan Speed och Migrationsverket ger avtalet inga rättigheter till Migrationsverket annat än till den köpta hårdvaran och till de särskilda anpassningar som gjordes för Migrationsverkets räkning, efter den tidpunkt då avtalet har upphört.

Av punkten 4.13 i det dokument som betecknas "Avtal" (av domstolen fortsättningsvis benämnt huvudavtalet) framgår rangordningen av dokument i händelse av motstridiga uppgifter.

1. Ändringar och tillägg till huvudavtalet
2. Huvudavtalet

3. Bilagorna till huvudavtalet i fallande nummerordning
4. Förfrågningsunderlaget inkl. annonserade komplettering och förtydliganden

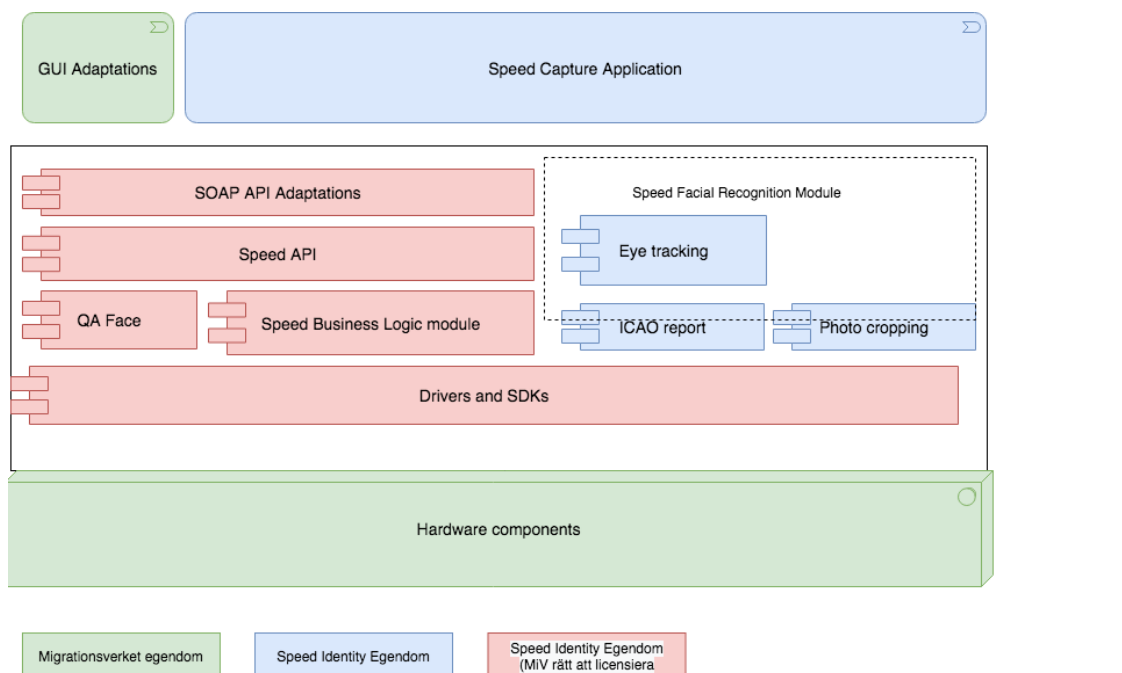
Av punkten 4.8 i huvudavtalet och tolkningsmeddelandet från Migrationsverket den 16 maj 2016 framgår att Migrationsverket erhåller fullständig ägande- och förfoganderätt till samtliga de immateriella rättigheter och metoder som upp- eller tillkommit eller som införskaffats för Migrationsverkets räkning. Bestämmelsen omfattar endast särskilt framtagna rättigheter och/eller metoder, och inte generell utveckling som inte enbart görs för Migrationsverkets räkning.

Under rubriken 4.4.12 Programvarunyttjande och rättigheter i förfrågningsunderlaget framgår inledningsvis att ”Beställarens nyttjande och rättigheter i detta avsnitt avser all den programvara som Leverantören installerar i biometristationens inbyggda alternativt i den externa kontroll-PC:n”. Av punkten 4.4.12.1 framgår att ”Beställaren skall ges fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning vad avser den i kontroll-PC:n installerade programvaran”.

Rangordningen i huvudavtalet innebär att huvudavtalet är rangordnat framför förfrågningsunderlaget. Nyttjanderätten till de immateriella rättigheterna är reglerad i såväl huvudavtalet (punkten 4.8) som i förfrågningsunderlaget (punkten 4.4.12.1). I det förstnämnda, som är rangordnat framför det sistnämnda, begränsas nyttjanderätten till att gälla de rättigheter och metoder som är framtagna särskilt för Migrationsverket. Villkoren är motstridiga. Av det följer att de enda rättigheter Migrationsverket avtalat om är ägande- och förfoganderätten till särskilt framtagna programvara eller metoder för Migrationsverkets räkning. Detta inskränker sig till delar av användargränssnittet, såsom logotyper eller särskilda grafiska utformningar, och hårdvaran. Till övrig programvara har Migrationsverket ingen rätt efter det att avtalet har upphört.

Tredjehandsyrkandet

Migrationsverket har under alla omständigheter endast en i tiden obegränsad nyttjanderätt till den mellanvara som levererats inom ramen för avtalet. Avseende övriga programvaror har Migrationsverket inga rättigheter efter det att avtalet har upphört. De olika delarna i utrustningen, både hård- och mjukvara, illustreras genom följande bild.

De gröna delarna ("GUI Adaptations" och "Hardware components") avser särskilda anpassningar och hårdvara som ägs av Migrationsverket enligt punkten 4.8 i huvudavtalet och kraven i övrigt. De röda delarna ("SOAP API Adaptations", "Speed API", "QA Face", "Speed Business Logic module" och "Drivers and SDKs") utgör mellanvaran som Migrationsverket, för det fall att punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget inte skulle vara motstridig punkten 4.8 i huvudavtalet, har en i tiden obegränsad nyttjanderätt till. De blåa delarna ("Speed Capture Application", "Eye tracking", "ICAO report" och "Photo cropping") utgör programvara som inte är mellanvara och som Migrationsverket inte har rätt till. Mellanvaran är således endast en del av den programvara som har installerats i kontroll-PC:n.

Under rubriken 4.4.12 i förfrågningsunderlaget ställde Migrationsverket upp krav gällande nyttjanderätt. Speed besvarade Migrationsverkets krav i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget med ett ”Ja”. Detta kompletterades dock med ett fritextsvar till punkten 4.4.12.4, där det angavs att ”Speed Identity förbinder sig att ge Beställaren fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning till den mellanvara som vi avser leverera som en del av den offererade biometrifångstlösningen”. Speed har därmed svarat att kravet på nyttjande och rättigheter uppfylls, men med den inskränkningen att Speed endast har förbundit sig att ge Migrationsverket nyttjanderätt till den mellanvara som levereras.

Mellanvara är en programvara som ligger mellan två andra programvaror och som gör det möjligt för två olika program att kommunicera. Mellanvara är aldrig den programvara som användaren ser (gränssnittet). En komplex lösning kan därmed aldrig bestå av enbart mellanvara, utan det krävs även t.ex. applikationer. Det är allmän vetenskap. Det framgår även tydligt av Speeds anbud att mellanvaran bara är en del av den totala lösningen som Speed avsåg leverera. För att utrustningen ska fungera krävs dock samtliga delar, så som ”Speed Capture Application”, ”Eye tracking”, ”ICAO report” och ”Photo cropping”. Dessa delar utgör programvaror som inte är en del av vare sig hårdvara, anpassningar för Migrationsverkets räkning eller mellanvara.

Speed svarade ja på kravet i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget eftersom Speed bara kunde svara ja eller nej. Migrationsverkets krav på nyttjanderätt är dock inte tydligt formulerat. Det anges t.ex. inget om vederlag. Migrationsverkets tolkning av kravet i punkten 4.4.12.1 är även orimlig och tvingar Speed att ge licens till programvaror som Speed inte kan licensiera, eftersom det handlar om programvara som ägs av tredje part eller som utvecklas successivt av Speed.

Migrationsverket har accepterat Speeds anbud med den inskränkning som bolaget gjorde i fritextsvaret. Speed hade vid anbudstillfället inte anledning att tro annat än att Speeds svar uppfyllde kraven i upphandlingen. Migrationsverket har även tagit del av Speeds inskränkning utan att ställa frågor och måste ha insett att fritextsvaret innebar

att Speed inte licensierar all programvara utan tidsbegränsning. För att inte bli bundet av Speeds svar hade Migrationsverket varit tvunget att upplysa Speed om att Migrationsverket ansåg att inskränkningen innebar ett orent anbud. Migrationsverket har inte invänt eller på annat sätt meddelat Speed detta. Avtal med innehåll enligt Speeds inskränkningar av nyttjanderätten till enbart mellanvaran har därmed kommit till stånd. Allmänna avtalsrättsliga regler om anbud och accept medför att det inte är relevant att Speeds anbud enligt punkten 4.13 i huvudavtalet är rangordnat under Migrationsverkets krav enligt förfrågningsunderlaget.

Beräkning av skälig ersättning

Den skäliga ersättningen uppgår till den ersättning som Speed hade erhållit om Migrationsverket hade betalat för rättigheterna. Speeds prissättning sker utifrån Speeds totala affärsåtagande. Den årliga kostnaden för service, support och underhåll vid en förlängning av avtalet uppgår till 25 200 kr. Av detta belopp utgör högst sex procent kostnaden för service och support. Resterande 94 procent, dvs. 23 688 kr per biometrystation och år, utgör kostnader för programvarorna i form av utveckling, underhåll m.m. Det innebär ett belopp om 505 344 kr per månad för biometrystationerna, vilket baseras på 256 biometrystationer multiplicerat med 23 688 kr fördelat på 12 månader. Till detta kommer ett belopp om 21 150 kr per månad för passläsarna, vilket baseras på 180 passläsare à 1 500 kr multiplicerat med 94 procent fördelat på 12 månader. På beloppen tillkommer mervärdesskatt. Totalt uppgår den skäliga ersättningen därmed till 658 117,50 kr per månad, varav 131 623,50 kr avser mervärdesskatt.

Speed levererar endast programvarorna som ett paket, dvs. oavsett om det är fråga om mellanvara eller annan mjukvara. Det innebär att ett intrång i en eller flera av programvarorna har ett värde för Speed som om intrånget skett i samtlig programvara. Det innebär även att den skäliga ersättningen är densamma oavsett vilken programvara intrånget gäller.

Migrationsverket

Förstahandsyrkandet

Av punkten 1.5 i huvudavtalet framgår att avtalet gäller till och med den 31 december 2019. Migrationsverket har haft rätt att förlänga avtalet med upp till 12 plus 12 månader. En förlängning ska enligt avtalet vara skriftlig och undertecknad av båda parter för att vara giltig. Den bör också vidtas senast tre månader innan avtalets upphörande.

Migrationsverket har inte skriftligen förlängt avtalet. Migrationsverket har inte heller i övrigt agerat på ett sådant sätt att det funnits skäl för Speed tro att avtalet förlängts efter den initiala avtalsperioden. Avtalet gäller därmed inte längre och Migrationsverket ska inte erlagga någon ytterligare ersättning till Speed. Migrationsverket har efter avtalets upphörande löpande bestritt de fakturor som inkommit från Speed.

Det är riktigt att Speed har levererat 256 biometristationer och 180 passläsare till Migrationsverket och att Migrationsverket efter avtalets upphörande har fortsatt använda dessa, inklusive mjukvaran i biometristationerna. Användningen står inte i strid med avtalets syfte, utan Migrationsverket har enligt avtalet fått en fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning till programvarorna i kontroll-PC:n på sätt som framgår av punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget. Migrationsverket har köpt utrustningen genom en engångssumma.

Av punkten 4.3.4 i förfrågningsunderlaget framgår att en kontroll-PC ska innehålla all den funktionalitet som krävs för att kunna använda biometristationerna. Av punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget framgår att ”Beställaren skall ges fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning vad avser den i kontroll-PC:n installerade programvaran”. Speed har accepterat detta genom att i sitt anbud svara ja under punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget. Speed har genom sitt anbud gett

Migrationsverket fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning avseende i kontroll-PC:n installerade programvaror. Det finns inte angett någonstans och är därmed inte heller avtalat mellan parterna, att avtalets syfte har varit att så länge biometristationerna används måste det finnas ett giltigt avtal mellan parterna.

Av punkten 4.5.10.1 i förfrågningsunderlaget framgår vidare att ”Leverantören skall i bilaga 5 Svarsmall ange pris per styck på de biometristationsmodeller som offereras dels för biometristationer med inbyggd kontroll-PC och dels med biometristationer med extern kontroll-PC. Licenskostnad för ingående programvara skall ingå”. Prisbilagan heter i anbudshandlingarna ”Bilaga 5 Svarsmall Speed Identity” och i huvudavtalet ”Prisbilaga”. I prisbilagan finns inte några separata rader för licenskostnader. Tvärtom beskrivs kompletta biometristationer som en kostnadspost medan service, support och underhåll anges som en annan och helt separat kostnadspost. Speed har i sitt anbud accepterat kraven i punkten 4.5.10.1 i förfrågningsunderlaget. Utformningen av förfrågningsunderlaget, huvudavtalet och Speeds anbud kan inte tolkas på annat sätt än att Speed var väl införstått med att ersättningen för programvarorna inte var kopplad till service och support, utan till leveransen av de enskilda biometristationerna och då i form av en engångskostnad.

Det har alltså funnits en överenskommelse om en separat prissättning för service, support och underhåll. Ett av syftena med detta var att Migrationsverket skulle undvika att behöva hantera licenskostnader löpande. I stället skulle programvarorna i biometristationerna och passläsarna utgöra en engångskostnad i samband med inköp av de enskilda biometristationerna och passläsarna, ungefär på samma sätt som man betalar för operativsystem vid köp av exempelvis en dator. Syftet var att biometristationerna och passläsarna skulle bli Migrationsverkets egendom och därmed skapa större flexibilitet avseende möjligheten att fritt kunna använda stationerna efter ordinarie avtalstids slut. Migrationsverket kunde på detta sätt antingen nyttja optionen och förlänga avtalet med Speed, eller använda sig av service och support via annan organisation, inkluderande den egna. Den avsikten kommer till uttryck i punkten 3.14 i

huvudavtalet och punkten 6.15 i förfrågningsunderlaget, vilka adresserar leverantörens åtagande vid ett leverantörsbyte.

Det är ovidkommande vilka villkor som förekommit i tidigare avtal och hur dessa tillämpats. Migrationsverket har inte handlat i strid med avtalets syfte och har inte heller handlat på ett sätt som gett Speed fog för att tro att Migrationsverket skulle agera, tolka eller tillämpa avtalet utifrån tidigare avtal.

Andrahandsyrkandet

Punkten 4.8 i huvudavtalet och punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget är inte motstridiga. Punkten 4.8 i huvudavtalet reglerar för vilka rättigheter och metoder Migrationsverket erhåller fullständig ägande- och förfoganderätt. Detta är också vad som framgår av det s.k. tolkningsmeddelandet till Speed. Av punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget framgår att Migrationsverket ges en fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning till den i kontroll-PC:n installerade programvaran. Genom att svara ja har Speed accepterat villkoret. Migrationsverket har därmed getts nyttjanderätt utan tidsbegränsning, dvs. även efter avtalstidens slut, till den i kontroll-PC:n installerade programvaran.

Punkten 4.8 i huvudavtalet utesluter inte att Migrationsverket även har nyttjanderätt till andra rättigheter. För att Migrationsverket ska kunna nyttja utrustningen krävs nyttjande av andra rättigheter än de som tagits fram för Migrationsverkets räkning och det är av denna anledning som punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget togs fram.

Migrationsverket har således inte gjort något intrång i de immateriella rättigheterna som eventuellt tillhör Speed. Speed har därför inte någon rätt till ersättning.

Tredjehandsyrkandet

Avtalet gör ingen uppdelning av olika typer av förekommande programvaror. När avtalet gällde omfattade det samtliga förekommande programvaror och Migrationsverket har under giltighetstiden erlagt ersättning för dessa.

I inledningen under rubriken 4.4.12 i förfrågningsunderlaget anges att punkten avser all programvara som installeras i biometristationernas inbyggda, alternativt externa, kontroll-PC. Det finns en definition av kontroll-PC i förfrågningsunderlaget och Speed har godkänt de av Migrationsverket uppställda kraven i förfrågningsunderlaget. Under punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget har Speed med ett ja angett att kraven uppfylls. Under punkten 4.4.12.4 har Speed angett ”på vilket sätt ovanstående krav i stycket programvarunyttjande och rättigheter uppfylls”. I ett separat svarsdokument har Speed angett att ”Speed Identity förbinder sig att ge Beställaren fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning till den mellanvara som vi avser leverera som en del av den offererade biometrifångstlösningen”. Inget i Speeds svar antyder att det skulle finnas någon begränsning av nyttjanderätten till endast delar av den installerade programvaran, och det framgår inte heller av förfrågningsunderlaget. Det finns således inget om någon uppdelning i mellanvara och annan programvara i det anbud som Speed lämnade. Tvärtom framgår det tydligt i Speeds separata svarsdokument att all programvara och all funktionalitet som programvaran tillhandahåller i biometristationerna utgörs av samlingsbegreppet mellanvara.

Det finns inte någon entydig definition av begreppet mellanvara och det går inte att tolka begreppet på annat sätt än att det inkluderar all funktionalitet som den i kontroll-PC:n installerade programvaran levererar. Ordet mellanvara förekommer enligt Migrationsverkets uppfattning i alla sammanhang, utan undantag, då det gäller den funktionalitet som Speed förbundit sig att leverera. Om Speeds avsikt med att kalla programvaran för mellanvara var att begränsa Migrationsverkets krav på nyttjanderätt till hela eller delar av de i kontroll-PC:n installerade programvarorna borde det i sådant

fall i anbudet ha framgått vad mellanvara innebar samt vad begränsningen utgjordes av. Speed är inte heller enhetlig i sin definition av mellanvaran.

För att ett anbud i en offentlig upphandling ska kunna kvalificeras måste kraven i upphandlingen vara uppfyllda. Speed har i förevarande fall uppfyllt kraven genom att i sina generaliserade svar acceptera dessa. Vad Speed angett i sitt separata svarsdokument framstår under dessa förhållanden som ovidkommande. Det har inte utgjort en tydlig reservation och det har således inte varit fråga om något orent anbud från Speed.

En inskränkning av nyttjanderätten på det sätt som Speed nu gör gällande skulle göra biometrystationerna obrukbara och det var denna risk som Migrationsverket ville skydda sig mot genom kravet i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget.

Migrationsverket har således inte gjort något intrång i de immateriella rättigheter som eventuellt tillhör Speed. Speed har därför inte någon rätt till ersättning.

Beräkning av skälig ersättning

Speed utgår i sin beräkning från att 94 procent av kostnaden för service, support och underhåll utgör kostnader för programvarorna i form av utveckling och underhåll m.m. Att kostnaderna för service, support och underhåll skulle uppgå till högst sex procent motsägs av vad som framgår i punkterna 2.2 och 2.3 i huvudavtalet, enligt vilka det finns omfattande krav på stabilitet och tillgänglighet. De programvaror som i dagsläget körs i biometrystationerna är dessutom från december 2019 och har alltså använts under mer än ett år utan någon förändring. Mot denna bakgrund framstår Speeds uppgifter som orimliga och oskäligen.

UTREDNINGEN

På Speeds begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med bolagets ställföreträdare Björn Alldén, vittnesförhör med Erik Calleberg och förhör med partssakkunnige Staffan Bonnier. På Migrationsverkets begäran har vittnesförhör hållits med Johan Sundberg, Maris Linge och Björn Jacobsson.

Båda parter har även åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Inledning

Det är i målet ostridigt att programvarorna (datorprogrammen) som är installerade i respektive kontroll-PC till biometristationerna utgör verk i upphovsrättslagens mening och att Speed innehar upphovsrätten till sina programvaror. Det är även ostridigt och utrett att Migrationsverket allttjämt använder biometristationerna och passläsarna, och därmed programvarorna. Tvisten handlar huvudsakligen om innebörden av det avtal som ingåtts mellan parterna med anledning av upphandlingen.

Av punkten 4.13 i huvudavtalet framgår att villkoren i huvudavtalet, i händelse av motstridiga bestämmelser, ska gälla bl.a. såväl före bilagorna till huvudavtalet som förfrågningsunderlaget och anbudet. Även om det inte uttryckligen anges i huvudavtalet får förfrågningsunderlaget och övriga handlingar som anges i punkten 4.13 i huvudavtalet därmed anses vara en del av överenskommelsen mellan parterna, vilket parterna också utgått från. Inte bara huvudavtalet, utan även bl.a. förfrågningsunderlaget och Speeds anbud är alltså enligt domstolens bedömning en del av avtalet som helhet och därför även av relevans för att avgöra vad som avtalats.

Patent- och marknadsdomstolen ska i första hand pröva om avtalet har förlängts. Om domstolen kommer fram till att avtalet har förlängts är parterna överens om att Speed har rätt till ersättning på visst sätt som följer av avtalet, oaktat omfattningen av den

nyttjanderätt till programvarorna som Migrationsverket erhållit genom avtalet.
Förstahandsyrkandet ska då bifallas.

Om domstolen däremot skulle komma fram till att avtalet inte har förlängts ska domstolen, genom en tolkning av avtalet, pröva om Migrationsverket genom avtalet har erhållit en i tiden obegränsad nyttjanderätt till programvarorna i de kontroll-PC:s som ingår i biometristationerna som Migrationsverket har förvärvat och om det i så fall avser samtliga eller endast vissa av programvarorna däri, eller om Migrationsverket genom sin användning av biometristationerna och passläsarna gör intrång i Speeds upphovsrätt på sätt som skulle kunna ge Speed rätt till skälig ersättning enligt upphovsrättslagen. Om det senare skulle vara fallet har domstolen även att pröva vad som är en skälig ersättning för utnyttjandet.

Frågan om omfattningen av den rätt som Migrationsverket genom avtalet har erhållit avseende möjligheterna att använda programvarorna efter avtalets upphörande saknar i sig betydelse för förstahandsyrkandet. Trots detta kan en tolkning av avtalet som innebär att nyttjanderätten till programvarorna är begränsad i tiden tala för att avtalets syfte och innehåll har varit att avtalet skulle förlängas om Migrationsverket fortsatte nyttja utrustningen. Avtalets innebörd i fråga om vilken rätt Migrationsverket har att nyttja programvarorna vid användning av utrustningen efter den inledande avtalsperioden upphörde är därför av betydelse vid prövningen inte bara av andrahands- och tredjehandsyrkandet, utan även förstahandsyrkandet. Innan Patent- och marknadsdomstolen kan pröva Speeds yrkanden måste domstolen därför tolka avtalets innebörd utifrån de uppgifter som framkommit i målet.

Utgångspunkter för avtalstolkningen

En utgångspunkt vid en tvist om hur ett avtal ska tolkas är att söka utröna vad parterna gemensamt åsyftat vid avtalsslutet. När individuella förhållanden inte kan fastställas eller ge ledning får tolkningen eller preciseringen av avtalsvillkor bygga på objektiva grunder. Utgångspunkten är då avtalets ordalydelse. När ordalydelsen ger utrymme för

olika tolkningar, liksom när ordalydelsen inte ger något besked alls, måste ledning däremot sökas i andra faktorer. Andra relevanta tolkningsdata kan vara avtalets systematik och det aktuella avtalsvillkorets samband med övriga villkor, bakgrunden till regleringen, dvs. villkorets syfte, avtalsföremålets natur och ibland parternas ställning. Det är i allmänhet också naturligt att utgå från att ett avtalsvillkor ska fylla en förnuftig funktion och utgöra en rimlig reglering av parternas intressen. (Se bl.a. NJA 2015 s. 741 med där gjorda hänvisningar.)

För tolkning av avtal på upphovsrättens område gäller även den s.k. specifikationsprincipen eller specialitetsgrundsatsen (se Olin, Lagen [1960:729] om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, Lexino, 2020-12-30, kommentar till 27 §, avsnitt 3.1.1 med där gjorda hänvisningar). Denna princip innebär dels att en upplåtelse inte ska anses omfatta något ytterligare utnyttjande än vad som uttryckligen framgår av avtalet, dels att oklara överlåtelser ska tolkas restriktivt och till upphovsmannens fördel. Specifikationsprincipen har tillämpats på upphovsrättens område vid sidan om andra principer avseende tolkning och utfyllning av avtal.

Även om det saknar självständig betydelse för bedömningen av en parts avtalsförpliktelser måste även det förhållandet att ett avtal har ingåtts efter ett förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling beaktas vid den avtalsrättsliga tolkningen av ett avtal (jfr NJA 2001 s. 3).

Tolkning av avtalet

Partsavsikt och vad parterna insett eller borde ha insett

Den omständigheten att avtalet ingåtts efter ett upphandlingsförfarande innebär bl.a. att Migrationsverket i huvudsak ensidigt har ställt upp de avtalsvillkor som ska gälla. Någon egentlig möjlighet för Speed att få till stånd andra villkor har inte funnits, eftersom det som utgångspunkt skulle strida mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om likabehandling och öppenhet att ändra de krav och villkor som

angetts i upphandlingen. Förutsättningarna för att fastställa en gemensam partsavsikt är därmed också begränsade.

Domstolen konstaterar dock att parterna i och för sig är överens om att avtalet innebär att Migrationsverket äger de biometristationer och passläsare (hårdvaran) som levererats under avtalet. Parterna är även överens om att det i avtalet anges att en förlängning av avtalet förutsätter en skriftlig överenskommelse. Parterna är däremot oense om Migrationsverkets fortsatta nyttjande av programvarorna förutsätter att avtalet har förlängts och om en förlängning därför kunnat ske oaktat skriftlighetskravet. Samtidigt konstaterar domstolen att Björn Alldén i förhör uppgett att det inte fördes några diskussioner mellan parterna inför avtalsslutandet i fråga om rättighetsupplåtelser och att Speed inte ställde några frågor om vilken avsikt Migrationsverket hade med kravet i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget om en i tiden obegränsad nyttjanderätt till programvarorna i respektive kontroll-PC. Detta talar i sig för att någon gemensam partsavsikt inte har förelegat i fråga om att nyttjanderätten till programvarorna skulle vara tidsbegränsad eller att ett fortsatt nyttjande av utrustningen därför skulle förutsätta ett gällande avtal.

Parternas avsikt med avtalet, och i synnerhet de villkor som reglerar nyttjanderätt, påverkas enligt domstolen inte heller av parternas tidigare avtalsförhållanden. Det är i och för sig visat att parterna tidigare har ingått avtal om biometristationer och att parterna då har kommit överens om avtalsförlängning vid de tillfällen som Migrationsverket har önskat fortsätta nyttja utrustningen. Annat har dock inte framkommit än att villkoren i de tidigare avtalen har sett annorlunda ut avseende möjligheterna till ett fortsatt nyttjande av utrustningen. Det nu aktuella avtalet har dessutom föregåtts av en offentlig upphandling, i vilken Speed konkurrerat på samma villkor som andra anbudsgivare. Speed kan i en sådan situation inte ha haft anledning anta att tidigare handelsbruk mellan parterna skulle ha betydelse för tillämpningen av det nya avtalet. Det som framkommit ger således inte heller stöd för att parterna har haft någon gemensam partsavsikt vid avtalets ingående avseende vad avtalet skulle innebära i fråga om Migrationsverkets möjligheter att nyttja programvarorna efter

avtalets upphörande. Inte heller e-postmeddelandet från Johan Sundberg av den 16 maj 2016, som avser parternas kontakter före avtalets ingående i fråga om tolkningen av punkten 4.8 i huvudavtalet, ger anledning till någon annan bedömning.

Med beaktande av att parterna även är oense om vad Speeds användning av begreppet mellanvara har inneburit i Speeds fritextsvar till punkten 4.4.12.4 i förfrågningsunderlaget, och som domstolen kommer att återkomma till nedan, ger utredningen inte heller tillräckligt stöd för att Migrationsverket insett eller borde ha insett att Speed var av uppfattningen att nyttjanderätten till programvarorna var tidsbegränsad eller avsåg endast vissa av programvarorna, och att ett nyttjande därmed förutsatte ett gällande avtal. En tolkning av avtalet får därför i stället ske på objektiva grunder med utgångspunkt i avtalets ordalydelse.

Avtalets ordalydelse och övriga omständigheter

Omfattningen av nyttjanderätten i tid

Som framgått ovan återfinns villkoren som reglerar rättighetsöverlåtelse till immateriella rättigheter generellt i punkten 4.8 i huvudavtalet, medan villkoren som reglerar nyttjanderätten till programvarorna återfinns i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget. Det kan noteras att begreppet immateriella rättigheter inte nämns i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget. Johan Sundberg, som vid avtalets ingående var ansvarig upphandlare hos Migrationsverket, har även uppgett att han inte uppfattade att villkoret reglerade immateriella rättigheter. Samtidigt har Johan Sundberg uppgett att syftet med det aktuella villkoret var att Migrationsverket ville äga utrustningen, i stället för att hyra den så som Migrationsverket gjort enligt tidigare avtal. Avsikten var enligt Johan Sundberg att Migrationsverket även efter att avtalet hade upphört skulle kunna fortsätta använda utrustningen så som den var levererad, dvs. inbegripet installerade programvaror. Därtill noterar domstolen att Speed till utveckling av bolagets talan har anfört att båda villkoren reglerar nyttjanderätt till immateriella rättigheter. Då programvarorna även ostridigt är upphovsrättsligt skyddade får villkoret i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget enligt domstolen

anses innefatta en upplåtelse av rätten att upphovsrättsligt förfoga över programvarorna.

Av punkten 4.8 i huvudavtalet framgår bl.a. att Migrationsverket ”erhåller i och med framtagandet fullständig ägande- och förfoganderätt till samtliga uppdragstagares immateriella rättigheter samt till metoder, vilka upp- eller tillkommit eller införskaffats för Migrationsverkets räkning i samband med utförande av uppdrag”. Vem som är uppdragstagare är inte definierat i avtalet men får, sett i ljuset av övriga avtalsvillkor, förstås som att det avser leverantören, dvs. Speed. Domstolen konstaterar även att det är riktigt så som Speed har gjort gällande att villkoret endast omfattar särskilt framtagna rättigheter. Enligt domstolen innebär ordalydelsen i punkten 4.8 i huvudavtalet däremot inte en uttömmande reglering av Migrationsverkets förfoganderätt avseende immateriella rättigheter enligt avtalet. Av villkoret framgår exempelvis inte om, och i så fall i vilken omfattning, Migrationsverket har förfoganderätt till sådana immateriella rättigheter som inte har tagits fram särskilt för Migrationsverkets räkning.

I punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget anges att ”Beställaren skall ges fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning vad avser den i kontroll-PC:n installerade programvaran”. Det följer således av ordalydelsen att kravet är begränsat till att enbart avse Migrationsverkets rätt att förfoga över programvarorna i respektive kontroll-PC. Till skillnad från de immateriella rättigheter som tagits fram särskilt för Migrationsverkets räkning så har upphovsrätten till programvarorna inte heller överlåtits till Migrationsverket, utan myndigheten har endast erhållit en nyttjanderätt. Det är således tydligt att villkoren reglerar olika former av upphovsrättsliga förfoganden och är oberoende av varandra.

Med beaktande av det ovanstående konstaterar domstolen att villkoren i de båda punkterna inte är motstridiga, utan tvärtom kompletterande. Detta innebär att även villkoret i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget är tillämpligt vid tolkningen av vad parterna har avtalat i fråga om nyttjanderätt. Genom att svara jakande på kravet i

punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget har Speed alltså förbundit sig att ge Migrationsverket en i tiden obegränsad nyttjanderätt till ”den i kontroll-PC:n installerade programvaran”.

Begränsningar i fråga om vilka programvaror som omfattas

Frågan är då om den i tiden obegränsade nyttjanderätten är begränsad till enbart vissa av programvarorna, eller om den avser samtliga programvaror som installerats i respektive kontroll-PC. Som parterna har utformat sin respektive talan ska denna prövning göras utifrån en uppdelning i det som Speed i enlighet med tredjehandsyrkandet menar är mellanvaran, å ena sidan, och resterande programvaror som installerats i respektive kontroll-PC, å andra sidan.

Enligt domstolen är det genom vad bl.a. Staffan Bonnier och Maris Linge har uppgett utrett att det i och för sig saknas en entydig definition av begreppet mellanvara, men att mellanvara som utgångspunkt används för att beskriva endast vissa former av programvara. Genom Speeds användning av begreppet mellanvara i fritextsvaret till punkten 4.4.12.4 i förfrågningsunderlaget såväl som i övrigt i det separata svarsdokumentet (se t.ex. punkten 4.4.1 i svarsdokumentet där det anges vad Speed tillhandahåller genom mellanvaran) framgår också att Speed inte har avsett att begreppet ska omfatta samtliga programvaror som behövs för utnyttjandet av biometristationerna och passläsarna.

Även om utredningen således ger stöd för Speeds uppfattning att begreppet mellanvara endast avser vissa av programvarorna, är det samtidigt ostridigt att Speed uttryckligen har svarat ja på frågan i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget – vilket har avsett ett skall-krav där Speed har kunnat svara antingen ja eller nej – om Speed kommer ge Migrationsverket en fullständig och i tiden obegränsad nyttjanderätt till programvarorna som installerats i respektive kontroll-PC. Av punkten 4.3.4 i förfrågningsunderlaget framgår även att Migrationsverket har uppställt som krav att kontroll-PC:n ska innehålla all den funktionalitet som krävs för att Migrationsverket ska kunna använda biometristationerna. I ljuset av dessa omständigheter bedömer

domstolen att ordalydelsen av punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget otvetydigt talar för att parterna uttryckligen har kommit överens om att den i tiden obegränsade nyttjanderätten avser samtliga programvaror.

Vidare gör domstolen bedömningen att inte ens en restriktiv ordalydelsetolkning av Speeds fritextsvar till punkten 4.4.12.4 i förfrågningsunderlaget, där inget anges i fråga om övriga programvaror, innebär att Speed har begränsat sitt åtagande till att endast ge Migrationsverket en fullständig och i tiden obegränsad nyttjanderätt till den mellanvara som Speed tillhandahåller. Speeds svar kan således inte i sig, och särskilt inte med beaktande av Speeds jakande svar till kravet i punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget, anses ha inneburit en reservation i förhållande till övriga programvaror i kontroll-PC:n. Speeds fritextsvar måste dessutom tolkas i ljuset av att punkten 4.4.12.4 i förfrågningsunderlaget uppmanar anbudsgivaren att ange *på vilket sätt* kravet i punkten 4.4.12.1 om fullständig nyttjanderätt utan tidsbegränsning uppfylls, och inte *om* kravet uppfylls. Det saknar därför även betydelse vilken rangordning Speeds anbud, och därmed fritextsvar, har i förhållande till övriga handlingar.

Även med beaktande av övriga tolkningsdata kommer domstolen till slutsatsen att parterna har avtalat om en i tiden obegränsad nyttjanderätt avseende samtliga i respektive kontroll-PC ingående programvaror. Avtalet saknar exempelvis villkor avseende licensavgift och i prisbilagan till huvudavtalet finns inte heller någon särskild post avseende programvara eller immateriella rättigheter. Detta innebär dock inte att avtalet är otydligt i den delen, eftersom det samtidigt uttryckligen framgår i punkten 2.8 i huvudavtalet att det i prisbilagan anges pris per styck för biometristationer samt att licenskostnad för ingående programvara ska ingå. Att Migrationsverket har erlagt en engångsavgift per biometristation och att äganderätten har övergått till Migrationsverket ger även i sig stöd för myndighetens uppfattning att programvarorna som installerats i respektive kontroll-PC ingick i köpet av biometristationerna och att nyttjanderätten till programvarorna däri därför var i tiden obegränsad. Samtidigt måste givetvis beaktas att Björn Alldén uppgett att de krav som ställs på de dokument och handlingar som skapas genom utrustningen kan komma att ändras. Så som villkoren i

punkten 4.8 i huvudavtalet respektive punkten 4.4.12.1 i förfrågningsunderlaget är utformade kan Migrationsverket alltså inte få tillgång till underhåll och vidareutveckling av programvarorna, utöver vad som möjliggörs enligt 26 g § upphovsrättslagen, om inte avtalet förlängs. Björn Alldén har dock även uppgett att biometristationerna har en livslängd som är längre än avtalstiden och att stationerna inte fungerar utan de i kontroll-PC:n installerade programvarorna. Det får därför även anses vara en rimlig reglering att avtalet innebär en i tiden obegränsad nyttjanderätt (vid användning av utrustningen) avseende samtliga programvaror i respektive kontroll-PC.

Sammanfattningsvis gör domstolen den bedömningen att avtalet inte kan tolkas på något annat sätt än att Migrationsverket genom avtalet har erhållit en i tiden obegränsad nyttjanderätt till samtliga programvaror som finns installerade i de kontroll-PC:s som ingår i de av Migrationsverket förvärvade biometristationerna. Detta innebär även att avtalet inte kan tolkas på något annat sätt än att Migrationsverket kan nyttja programvarorna i utrustningen utan att förlänga avtalet.

Prövning av Speeds yrkanden

Frågan om avtalet har förlängts (förstahandsyrkandet)

Det är ostridigt och utrett i målet att avtalet enligt dess ordalydelse upphörde att gälla den 31 december 2019, om inte parterna dessförinnan skriftligen kommit överens om en förlängning. Det är även ostridigt och utrett att någon sådan överenskommelse inte har träffats mellan parterna. Speed har emellertid gjort gällande att avtalet ändå har förlängts, eftersom Migrationsverket har fortsatt använda programvarorna, och att Migrationsverket därför löpande ska betala ersättning i enlighet med avtalet. Migrationsverket har bestritt att någon förlängning har skett.

I princip finns det inte något hinder mot att parter muntligen enas om att frånfalla ett avtalat skriftkrav. En muntlig överenskommelse om något som enligt avtalet fordrar skriftlighet måste i regel även anses innebära ett sådant frånfallande. Detsamma kan

däremot inte utan vidare sägas när det gäller verkningarna av konkludenta handlingar. Men om båda parter inrättat sig efter en ordning som avviker från vad som har avtalats, så bör i regel detta leda till att en bindande konkludent överenskommelse föreligger trots att skriftkravet inte har efterlevts. (Se NJA 2015 s 186.) Avtalsbundenhet kan därför även uppkomma om en part genom sitt beteende har gett motparten befogad anledning utgå från att avtalsbundenhet uppkommit, trots att parterna inte slutit avtalet på sådant sätt som bestämts (jfr Ramberg & Ramberg, Allmän avtalsrätt, 2019, s. 115).

Det är Speed som har att visa att avtalet har förlängts. Som domstolen konstaterat ovan kan avtalet inte tolkas på det sättet att Migrationsverkets nyttjanderätt till programvarorna i utrustningen förutsätter ett gällande avtal. Vare sig avtalets syfte och innehåll eller parternas tidigare avtalsförhållanden innebär således att det är visat att ett gällande avtal kommer till stånd redan genom ett fortsatt nyttjande av utrustningen. Vidare är det genom utredningen i målet inte bara utrett att det inte har avtalats om någon förlängning i enlighet med avtalets skriftkrav, det har även framkommit att Migrationsverket uttryckligen har informerat Speed om att myndigheten inte avsåg att förlänga avtalet efter den ursprungliga avtalsperioden. Migrationsverket har även bestritt samtliga fakturor som Speed har skickat. I sammanhanget konstaterar domstolen även att det inte heller ens har påståtts att Migrationsverket har fortsatt nyttja den rätt till service, support och underhåll som följer av avtalet.

Vid dessa förhållanden gör domstolen bedömningen att Speed, mot Migrationsverkets bestridande, inte har visat att båda parter inrättat sig efter en ordning där en förlängning av avtalet kommit till stånd redan genom det fortsatta nyttjandet, trots att en skriftlig överenskommelse därom saknats. Som Migrationsverket också invänt kan Migrationsverkets agerande enligt domstolen inte ens anses ha gett Speed fog för att anta att en avtalsförlängning kommit till stånd. Speeds förstahandsyrkande ska därför lämnas utan bifall.

Frågan om upphovsrättsintrång (andrahands- och tredjehandsyrkandet)

Av 1 § och 2 § första stycket upphovsrättslagen följer att upphovsrätt till t.ex. ett datorprogram medför en, med i lagen närmare angivna inskränkningar, uteslutande rätt för upphovsmannen att förfoga över verket genom att bl.a. framställa exemplar av det i ursprungligt eller ändrat skick eller i annan teknik. Lagring av ett verk i en dator utgör exempel på en framställning av ett exemplar av verket. När ett datorprogram används för att styra en dator innebär detta oftast att ett exemplar av programmet framställs i maskinen. Användningen av ett datorprogram för att köra en dator omfattas alltså av upphovsmannens ensamrätt att framställa exemplar av programmet. (Se Olsson & Rosén, Upphovsrättslagstiftningen – En kommentar, kommentaren till 2 § andra stycket, JUNO Version 4A.)

Av 27 § första stycket upphovsrättslagen följer att rätten att framställa exemplar av ett verk får överlåtas och upplåtas (licensieras). Omfattningen av en förfoganderätt som upplåts kan begränsas genom avtal (genom avgränsningar i tiden eller i rummet eller till olika slag av upphovsrättsligt relevanta befogenheter m.m.). Trots möjligheterna för upphovsmannen att genom avtal begränsa omfattningen av en licenstagares möjligheter att förfoga över ett verk finns det ett visst utrymme för en licenstagare att förfoga över en programvara utan att parterna kommit överens om detta. Enligt 26 g § upphovsrättslagen får nämligen den som förvärvat en rätt att använda ett datorprogram framställa sådana exemplar av programmet och göra sådana ändringar i programmet som är nödvändiga för att förvärvaren ska kunna använda programmet för dess avsedda ändamål.

Speed har anfört att Migrationsverkets användning av programvarorna medför en exemplarframställning, vilket Migrationsverket inte har invänt emot. Det kan hållas för visst att sådan användning av programvarorna som det är fråga om vid Migrationsverkets nyttjande av utrustningen innebär en exemplarframställning av programvarorna. Speed har inte påstått att Migrationsverket framställt exemplar av programvarorna som i och för sig går utöver den rätt som följer av

26 g § upphovsrättslagen. Som framgår ovan tillkommer rättigheterna som följer av nämnda bestämmelse dock endast den som har förvärvat en rätt att använda ett datorprogram (exempelvis genom avtal om överlåtelse eller licensupplåtelse), annars utgör exemplarframställningen ett intrång.

Omfattningen av den exemplarframställningsrätt som Migrationsverket har till de i målet aktuella datorprogrammen är i målet tvistigt, såvitt gäller avgränsningen i tiden och vilka programvaror som omfattas. Som domstolen redogjort för ovan är det dock domstolens bedömning att avtalet ska tolkas på det sättet att Migrationsverket har erhållit en i tiden obegränsad nyttjanderätt till samtliga programvaror som ingår i respektive kontroll-PC, som utgör en del av den utrustning som Migrationsverket förvärvat genom avtalet. Migrationsverket gör genom sin fortsatta användning av utrustningen på sätt som påstås i målet därmed inte i någon del intrång i Speeds upphovsrätt till programvarorna i respektive kontroll-PC. Både Speeds andrahands- och tredjehandsyrkande ska därför lämnas utan bifall.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis gör domstolen den bedömningen att avtalet inte kan tolkas på något annat sätt än att Migrationsverket genom avtalet har erhållit en i tiden obegränsad nyttjanderätt till samtliga programvaror som installerats i de kontroll-PC:s som ingår i de av Migrationsverket förvärvade biometristationerna. Ett fortsatt nyttjande av utrustningen förutsätter därför inte heller att avtalet förlängs.

Domstolen bedömer även att Migrationsverket inte har agerat på ett sådant sätt att avtalet ändå har förlängts. Eftersom nyttjanderätten till samtliga de aktuella programvarorna är i tiden obegränsad innebär Migrationsverkets fortsatta nyttjande av programvarorna enligt domstolen inte heller ett intrång i upphovsrätten till Speeds programvaror. Samtliga Speeds yrkanden ska därmed lämnas utan bifall. Vid denna utgång saknas det även anledning för domstolen att ta ställning till om den av Speed begärda ersättningen enligt andrahands- och tredjehandsyrkandet är skälig.

Rättegångskostnader

Mot bakgrund av utgången i målet är Speed skyldigt att ersätta Migrationsverkets rättegångskostnader. Migrationsverket har yrkat ersättning med 938 775 kr, varav 883 500 kr avser arbete motsvarande 620 timmar, 41 760 kr avser tidsspillan och 13 515 kr avser utlägg. Speed har vitsordat kostnaderna för tidsspillan och utlägg men överlåtit till rätten att pröva skäligheten av Migrationsverkets arbetskostnader.

Ersättning för rättegångskostnad ska enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden varit skäligen påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Ersättning ska enligt samma bestämmelse också utgå för partens arbete och tidsspillan i anledning av rättegången.

Regleringen i ovan nämnda bestämmelse innebär att en kostnad, i den mån den inte är medgiven av motparten, inte kan ersättas utan att den anses skälig med hänsyn till vad den avser. Det är alltså inte tillräckligt att beloppet inte framstår såsom oskäligt.

Beträffande kostnad för ombudsarvode har i praxis även anförts att ersättningen ska bestämmas med hänsyn till bl.a. målets beskaffenhet och omfattning samt till den omsorg och skicklighet med vilken arbetet har utförts. Därvid kan även beaktas sådana omständigheter som tvisteföremålets värde och den betydelse som målets utgång i övrigt haft för parten. (Se NJA 1997 s. 854.) Dessa utgångspunkter får enligt domstolen även anses tillämpliga i fråga om att bestämma kostnaden för arbete.

Aktuellt mål har pågått i domstolen under cirka åtta månader. Migrationsverket har under hela målets handläggning företrätt av två ombud som har medverkat vid en muntlig förberedelse om en och en halv timme samt vid huvudförhandling om närmare en och en halv dag. Tvisteföremålets värde har, såsom Speed slutligen bestämt sin talan, varit drygt 11,2 miljoner kr. Samtidigt har tyngdpunkten i målet rört tolkningen och tillämpningen av ett avtal som har tagits fram av Migrationsverket. De omständigheter som parterna har åberopat och den utredning som har lagts fram har

vidare varit av begränsad omfattning. Även skriftväxlingen har varit begränsad. Migrationsverket har dessutom vid huvudförhandlingens början vitsordat några av de omständigheter som tidigare varit tvistiga mellan parterna och som har föranlett båda parter att åberopa viss skriftlig bevisning som sedermera kunnat frånfallas. Därtill kommer att Migrationsverket är svarande i målet och att det är Speed som har haft bevisbördan för flertalet av de omständigheter som åberopats i målet.

Med hänsyn till ovan nämnda omständigheter såväl som till målets art och omfattning i övrigt anser domstolen att Migrationsverkets ersättningsanspråk såvitt avser arbete framstår som ovanligt högt. Det går inte heller att av den kostnadsräkning som lämnats in närmare utläsa vad nedlagd tid avser, vilka åtgärder som tagit särskilt lång tid i anspråk eller i övrigt varför arbetet i målet har uppgått till 620 timmar, vilket är drygt 500 timmar mer än vad Speed har lagt ned i målet. Migrationsverket bör enligt domstolen i detta fall inte tillerkännas ersättning för arbete som överstiger 200 timmar. Domstolen har däremot ingen erinran mot den angivna timkostnaden. Detta innebär att Migrationsverket ska erhålla ersättning för arbete i målet med 285 000 kr. Den begärda ersättningen för utlägg och tidsspillan är som angetts ovan vitsordade och ska utgå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (PMD-02)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 20 juli 2021. Det krävs prövningstillstånd.

Malou Lindblom

Linda Kullberg

Maud Grund

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, Patent- och marknadsdomstolen

PMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Patent- och marknadsdomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövnings-tillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Patent- och marknadsdomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Patent- och marknadsdomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Patent- och marknadsöverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Patent- och marknadsöverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Patent- och marknadsöverdomstolen

När överklagandet kommer in till Patent- och marknadsöverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Patent- och marknadsöverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att Patent- och marknadsdomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om Patent- och marknadsdomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med Patent- och marknadsdomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.